

ივერიის

ბაზტილი დიხა:

თვე	მან. კ.	თვე	მან. კ.
12	10	6	6
11	9 50	5	5 50
10	8 75	4	4 75
9	8	3	3 50
8	7 25	2	2 75
7	6 50	1	1 50

ცალკე ნომერი—ერთი შუბრი

რედაქცია:
ნიკოლოზის ქუჩა, 21.
თეფისი.
ბაზტილის დასაბარებლად
და განცხადებითა დასაბეჭდად
უნდა მიმართონ რედაქციის და წერა-კითხვ.
გამყრ. საზოგადოების ანკელონია
ფასი განცხადების:
ხეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე
16 კობ., მეორეზე—8 კობ.

„ივერიის“ ტიფლისი № 227

„ივერიის“ ტიფლისი № 227

„ივერიის“

გამოვა 1899 წელს
იმავე პროგრამით, როგორც წინადა.

გამეფის დაბარება შეიძლება შემდეგის ადრესით:

ტ ფ ი ლ ი ს ი,
„ივერიის“ რედაქცია,
ნიკოლოზის ქუჩა, 21.

ქართულთა შორის წერა-კითხვის გამავრც. საზოგადოების განცხადებას
სასაზღვრო ქუჩა, ბანკის ქარვასლა და
ბაქოში, ხიდდგულის წყნის მღაზნაძე, ნიკოლოზის ქუჩაზე, ქაღალთ-
როების ქარვასლის შირ და-შირ.

ტიფლისი № 227.
საფოსტო ადრესი:

ТИФЛИСЬ. Редакция „ИВЕРΙΑ“.

შედეგათა წიგნი ხელის-მოქმედებისათვის: ვინც გახდის ამ თვეში
მთელის წლით დაბრუნებას, ამის შედეგად წლის ხელ-მისაწერი ფული ნაწილ-
ნაწილად შემოიტანოს ანუ: ხელის-მოქმედის დროს 3 მან., პირველ
მარტს—2 მან., პირველ მაისს—3 მან. და პირველ სექტემბერს—2 მან. სო-
ფიას მასწავლებელი გახდის წელიწადში 8 მან. დაყოფით, ნახევრის წლით
4 მან.

ქართული თეატრი

სუთმათს, 4 თებერვალს,
ბენეფისი

გ. ვ. გელვანოვისა

ათის წლის სცენაზე მოდელეობის სანსკონად.
მონაწილეობის მიღებენ: მან ბაზუნიძე ცაბაძისა, მ. ხ. მისი, ბ.
სეპისანი, ბ. გომდანიძე და მთელი ა. ს.

ვან მემოზაძე!!

კომედა 4 მოქ, სარდული, თარ. კ. ბაქრაძის მიერ.

ლივერტისმენტი

ადგილებს ფასი შეუვლებრავა. დასწოხი სწორად 8 საათზე.
რევიზორი მ. აბაშიძე და კ. მისი.

დამდეგ 1899 წლისთვის დაწესებულია ხელის მოწერა

აპაპის

„კრებულად“

ფასი წლიურად გაუზარებლად 6 მანეთი და გავზენით 7 მ. ნახევარი
წლით 4 მან და ცალკე ნომერი 60 კაბ.
ხელის მოწერა შეიძლება ყვირილში კრებულის რედაქციოში და ტეფ-
ლისში კ. შ. წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების კაცელონიაში.
(5—4)

სახელმწიფო-სამედიკალო

(ბარონის ქუჩაზე, თამარის სახლში № 12).
მსურველთა შეუძლიან განაცხადონ სურვილი იმისი, რომ პატარა
ქალები მიიპრობონ სასწავლებლად.
აქვე იღებენ შესაქმნელ ყოველგვარ ქალის ტან-სამკელს.

პირველი კერძი	სამკურნალო
ეკიმის ნახევარდინასა	დილაობით:
(კვირაში, გორანთაძის ძეგლის პირდაპირ)	ბ. ხ. ხავსარდანი, 11—12 საათ.
ავდამყოფი იღებენ ეკიმის ყოველ	ა. ლ. ს. ბაქრაძე, ვენეროული (სიფილი- სი) და საზარელს ავადმყოფობანი.
დღე, კვირა დღეებს გარდა.	გ. მ. ხაჭავაძე, 9—10 საათ. სწე-

ულდანი: თვალის, შინაგანი და ნერ-
ვებისა.

ბ. ხ. ხავსარდანი.—დილის 11—
12 ს. ქალთა სენით ავადმყოფებს.

ბ. ხ. ხავსარდანი.—12—1 საათ.
ყურის, ყელის, ცხვირის და გულის
ავადყოფ.

ბ. ხ. ხავსარდანი.—1—1/2 სა-
ათ. შინაგანი და ბავშვებისა.

ბ. ხ. ხავსარდანი.—1/2—2/3 ს. ში-
ნაგანი და საზარელს ავადმყოფობის.

სადამოაობით:
გ. მ. მახვარაძე.—5—6 საათ.
შინაგანი და ბავშვების ავადმყოფობის.

ბ. ხ. ხავსარდანი.—6—7 საათ. ნე-
რვების (ელექტროტრეპია), ვენე-
რული და კანის სნეულები.

ბ. ხ. ხავსარდანი.—6 1/2—7 საათ.
ტ. ა. ნუგუაძე.—სამკურნალოში
გამოიყენებს ქიმიურად, მიკროს-
კოპიულად და ბაქტერიოლოგიურად
შარდს, ნახველს, სისხლს, რძეს და
სხვ.

რჩევა-დარგებისა და რეცეპტების დაწე-
რის ფასი ათი შუბრი; დარბილათის უფ-
ას; ფასი კონსილიუმისა და რეცეპტებისა-
თვის—მარტივით.

დირექტორი სამკურნალო დაქტორი
მ. მ. მახვარაძე ნავსარდანი.
Первая частная лечебница Д-ра На-
сирдани.

ტიფლისი, противъ памяти. Воронцову.
(—1—7)

მთავრობის ბანკარუსულეზანი

დანიშნულ იქმნენ მთავრობის-მართე-
ლის განცხადების გამოყენება განყოფი-
ლებების მართელობა მესხი და ჩი-
ქოვანი—მთავრობის განცხადების მიწის-
შეზღვევის უზრუნველყოფისათვის.
გამწესებულ იქმნა ახლანაირად აქვე
ყარანგობაში—დუშეთის საზოგადო-
ებრივი გამგებების განცხადების
მიხედვით.

ახალი ამბავი

29 იანვარს ქალაქის გამგეო-
ბის კრებულს განხილულ იქნა საქმე,
ვის უნდა გადაეცეს განხილვა ქალა-
ქის მოურავის ბნ გ. გ. ვანგულა-
ვისა და გამგებების წევრის თავ. შ.
მ. არღვინისკი-დლოგორკოვისის ში-
რის მოხდარ უთანხმოებისა, ქალა-
ქის საბჭოს, თუ მედიატორებს. ქა-
ლაქის გამგებობამ გადაწყვიტა ეს სა-
ქმე საბჭოს გარდაეცეს განსახლდე-
ლად.

ორშაბათს, 1 თებერვალს, ქალა-
ქის საბჭოს მოხსენდება გარდაცვალება
გენერალ-ლეიტენანტის თავ. ი. დ. სეი-
აბოლოკისკისა: შეუძღვრა საბჭო
განხილვას იმ საგნებს, რომლებიც
წარსულ კრების დროს განხილვინ
დარჩნენ.

ქალაქის საბჭოს საფინანსო
კომისიამ მიიპრობა გამგებობის და
სახოვა წარმოადგინეთ ცნობები შე-

სებ იმისა, რამდენია ამ ემად დარ-
ჩენილი ანუ აუკრფელი გარდასახა-
ლი. ამ გარდასახადის რაოდენობა
თურმე 200,000 მანათს უდრის.
გარდა ამისა კომისიამ მოსთხოვა გა-
მგობის ცნობები სპეციალურ და
საბარდო თანხის შესახებ. კომი-
სიამ უკვე დაამთავრა ამ წლის შე-
მოსავლის სავარაუდო აღრიცხვა და
ამ დღეებში შეუდგება გავსების სა-
ვარაუდო აღრიცხვას.

ქალაქის გამგებობამ გადაწყვიტა
შეიძინოს საკუთარი სახლი ქალაქის
სამკურნალოების და დაავალა ტე-
ნიკოსებს განხილვას ბ. ბუჭუცივის სა-
ხლი, მალა-ვოლოგონის ქუჩაზე
და თვისი მოხსენვა წარუდგინონ
გამგებობას, ივარგებს ეს სახლი სამ-
კურნალოებისთვის, თუ არა.

ქალაქის გამგებობა ამ ემად
აღდგენს სავალდებულო წეს-რიგს
საქონლის შენახვისათვის იმ წეს-რი-
ვის მიხედვით, რომელიც არც ემად
მორაგობისა და ახალშენისთვის. გა-
რდა ამისა ქალაქის გამგებობამ განხ-
რახვა აქვს ქალაქში მოყვანილ სა-
ქონლისთვის ბაქი გამართოს საყს-
მის მახლობლად და სრულიად აკრ-
ძალოს მოედნებზე საქონლის გაყვდა.

რადგანაც ამ წლიდან შემო-
ღებულ იქმნა უმაღლესად დამტკი-
ცებული დებულება მინისტრთა კომი-
ტეტის იმის შესახებ, რომ სულზე
გაწერილ გარდასახადის მაგივრად
დაწესდეს სახელმწიფო გარდასახადი,
ტფილისის საგუბერნო მმართველობა
ბამ მისწერა ახალციხისა, ახალქალა-
ქისა, გორისა, თელავისა, დუშეთისა
და კოჯორის მმართველობის, რომ
საერთაში გარდასახადი ამ ქალაქების
არ უნდა აღმებტეოდეს ახალის სა-
ხელმწიფო გარდასახადის ნახევარს
და დასაბეჭდულ ადგილებს მცხო-
ვრება შორის ეს გარდასახადი გა-
წერილია ამ ანგარიშის მიხედვით.

გუშინ, 30 იანვარს, გველი-
ს ქუჩაზე მარკოზოვის სახლში, ერთს
დუქანში შემდეგი ამბავი მოხდა,
რომელმაც მრავალი მცხოვრები შეა-
შინა.

ვლად კაცს მიუტანია დილით
დუქანში ტომარა და სხობვა მელუ-
ქნის სადამომდებ შემინახვა და თი-
თის წავიდა. რა იყო ამ ტომარაში,
არავინ იცის. ცოტა ხანს შემდეგ
მოისმა ისეთი ხმა, თითქოს ზარბაზ-
ნი დასცალესო და რაც ტომარაში
იყო, აფეთქდა. დუქანის ფანჯრების
მიწები და ზოლოქი დაიშტრა; მე-
ლუ წე გასტყორცნა 3 საყენის მან-
ძილზე და დუქანში ორ შუოქ კა-
ტაგან ერთი რუმზე შესიროლა და
მეორე რუმის ქვეშ.

პოლიციამ ამ ამბის გამო ოქმი
შეადგინა. გამოძიება სწარმოებს.

გამგებობას მოხსენება თვისი მოქმე-
დების წარსულ 1898 წელს იმ ოქ-
მების გამო, რომლებიც შედგენილი
ყოფილა საბჭოს სავალდებულო და-
დგენილებითა აუტორიტეტობისა გა-
მო. ამ მოხსენებებთან სრულს, რომ
სანდარდო წესის შედგენილი ყო-
ფილა 540 ოქმი საბჭოს მიერ შედ-
გენულ სავალდებულო დებულებათა
შეუსრულებლობისა გამო. ამათში
საბჭოს მკურნალობა მიერ შედგენილი
ოქმები: 1 ნაწილში ქანს ფომინა ოსი-
პოვისანი—158; 2 ნაწილში ბნ გე-
ლანის—59; 3 ნაწ. ბნ ყსუ-
მოვს—23; 4 ნაწ. ბნ გონიგის—
22; 5 ნაწ. ბნ გულულიანის—20;
6 ნაწ. ბნ ტერ-ასტუროვის—3; 7
ნაწ. ბნ რუხანტის—16 და ბნ ტე-
ფანოვის (სამკურნალო-სასანიტარო
ინსპექტორის)—6.

თუ მხედველობაში მივიღებთ, რომ
ქალაქის 5 და 6 ნაწილები ყველა-
ზედ უფრო უსუფთაოა და ამ ადგი-
ლებში დუქანები საზოგადოდ უფრო
ცუდად არის მოწყობილი, სწორედ
უნდა გავიყვიროთ, რომ ყველაზედ
მეტე ოქმი შეუდგენია ქანს ფომინა
ოსიპოვისანი, რადგანაც 1 ნაწილი
ქალაქის საზოგადოდ უფრო სუფთა
არის. ქალაქის აგენტების მიერ შე-
დგენილი იყო სულ 158 ოქმი ე. ი.
თითო აგენტზე მთელის წლის გან-
მელობაში მოიღის სულ 7/8 ოქმი.
ამის ისიც უნდა დავუბოლოთ, რომ
მრავალი ოქმი სასაზარელოში ვერც-
კი გაირჩა, რადგანაც ან ცუდად
იყო შედგენილი, ან პოლიციამ ვერც
კი იპოვნა ის კაცები, რომელთა
ოქმი შეუდგინეს. ესეა თვით მკო-
ხველი მიხედვით, როგორც ბეჯითად
აღგვეტენ თვალ ყურის თავინთა მო-
ვლეობას ქალაქის მკურნალები, აგე-
ნტები და ბაზრის ზედამხედველები...

28 იანვარს კავკასიის წყალთა
ინსპექტორთან კრება ჰქონდა ახლად
შემდგარ კომისიის, რომელსაც მინ-
დომოლი აქვს ტფილისში მტკვრის
ნაპირების გამორკვევა და წყლის
მიმდინარეობის განწეს-რიგება. კრე-
ბამ დადგინა მინდომის ქალაქის წარ-
მომადგენელს, ინჟინერს მუხარინსკის
აღნიშნოს გეგმავად ავლობის ხედი-
დან დაწესებული ნიკოლოზის ხი-
დამდეგ მტკვრის ნაპირებზედ ვისი
ადგილებია და იქ ვისი რა შერობა
არის აგებული.

გაზ. კავ. ის სიტყვით, მი-
წილ-მოქმედების და სახელმწიფო ქო-
ნებათა სამინისტრომ გადასცა ახალ-
ციხის სამოქალაქო სასწავლებლისთვის
500 მანეთი. არადა აქვე სასწავლე-
ბელში ბილინსონისა და მებოსტე-
ობის სწავლება შემოიღონ და ეს
ფული იმისათვის არის საჭირო.

ივერტი გავით პეტრბურგი-
დან დღემთი ატყობინებენ: ართვა-
ნის ზეთის-ხილის სანერგის გაშენ-
ების დღემთი ასწავლავს ადგილობრივ
მცხოვრებელთა ზეთის-ხილის მოყლა.

მოხუცების საქმე. გამგებ სოფ.-ლო- ფელ უნდა იაროს და ისე საწვავლოს ხალხს. ამისთვის სამინისტრომ გან- საკუთრებული თანხა გადასლა.

* მბ. მიმ. - სწერენ ქუთაი- სიდან, რომ მარტის თვედან ახალ- კრთა წინამძღოლების არჩევნები და- ნიწულია 29 თებერვლისათვისა. კანდიდატებად ლეხუბის მარის თა- ვიდან ახალთა წინამძღოლის თანამ- დებობაზედ ასახელებენ თავ. იასონ გელოვანს და თა. ტ. დიდიშვილს, სენკიანისა-პოლოცის 3, მხე- იანს და თა. ვ. გ. ჩხეიძეს, ზუგდი- დისას-პოლოცის გ. გვათოს და თა. მ. მ. დლიანს.

* იგივე ვახუთი იუწყება, რომ მიწა-მოქმედების და სახელმწიფო კონტრაქტის სამინისტროს ახრად აქვს ამ ახლო ხანში შეუდგეს ახლის არხების გაყვანას ამიერ-კავკასიაში მიწეის სარწყავად.

* იმავე ვახუთს სწერენ სილნა- ლის მარხიდან, რომ ამ ბოლოს დროს აქ ძალიან მძინვარებს სხვა და სხვა ვადამდები სენი, განსაკუთ- რებით სოფ. კარდახის და ანივა- შიო. ამას გარდა სხვა ავადმყოფო- ბაც არის გავრცელებული, როგორც, მაგალითად, ფოტევის ანთება. ისე დიდ არ ვაფი, რომ რამდენიმე კაცი არ გამოესალმოს წუთი სოფელს. სსსოლო ქუჩის ავადმყოფი ხალ- ზი აწყდება, მაგრამ ერთი ექიმი ყე- ვილი ვერ ასვლია. ერთი ფერმალი თვითონ არის ავად, მეორე კიდევ ქა- დლის საბოქალიში გვგზავნილი, სადაც ყველაზე გავრცელებულია, ამის გამო ადგილობრივმა ადმინის- ტრაციამ შეუდგომლობა აღძრა იმის შესახებ, რომ სილნალის მარხში გა- გზავნილი იქნას ერთი ექიმი ან ფე- რალი.

* 25 იანვარს „სამხალაფეშა“ იქო- სნა ნამხალაფეის გეგეგის-სოფლის მხისათ არჩევანები. როგორც, „კეგე- სი“ იუწყება, ამ კომისიას, რომელსაც გეგეგისათ აკუბის საქმე აქვს მანდატი- დი და „სამხალაფეშა“ „სოფლის მხის- ვრეკის 28 იანვარს საქართველოს კესსისსისათვის თხოვნა მიერთე- ვათა, რომელშიც ვახუტაძეს, რომ არჩევანები უკანონო იყო. ამის სახე- თად იმის სასახლებენ, რომ არჩევანები და- ღე არ იყო გამოცხადებულა არც სო- ტრეორად გეგეგისათ და არც გარე- თებში, რის გამო არჩევანებს მხოლოდ 36 კაცს დაქვერო.

* მბ. მიმ. - სწერის, რომ ახ- რად აქით დაწესონ გეგეგისის საფე- ლოქიერო კომიტეტის ბუჯეტის ორი ხსნად თანამდებობა. ეს აქვს ტუბი და- ნაწმული იქმნებან ერთი ფოთში და მეორე სოჭში.

* 29 იანვარს ტელეფონის გუ- ბერნისა გამგებ გ. კ. სტეფანოვიძეს დასტავდა ტელეფონის ქალაქის საბჭოს მიერ დაწესებული სიარდის ნიხი. ამ ნიხით მხოლოს სიარდი დადს. გარ- განკან 8 1/2 კმ., ცხენას-გარანკან 9 კმ.

* ვსად მამონაძესა? ბუტეზურ გიგანს ატობანებენ, რომ სოჭის მხ- ნაწილის მომარტებულ მისამართლას თა- ნაქმეუ გრობოქე დახაშულ იქმნა

იმავე წაწილის მომარტებულ მისამართ- ლეაო.

* იმავე გავითს ატობანებენ გო- რადან, რომ 27 იანვარს ტელეფონის ოლქის სასამართლოს სესისამ გან- სილდა საქმე თა. ვლ. ფელანდაშვი- ლისა, რომელსაც ას ბრდა ვეგას, რომ ბოქალას თანაქმეუქ ფუბონას შეარტებდა მიხეობა. თა. ფელან- დანს ვახუტის წარსულს წლის 20 ავის- ტოს, სოფ. ცხენაქვში, ახალაფე- ლქმნის რეკოლეგია განსრდა. მოხმ- ლე ბოქალას თანაქმეუქ ფუბონას მიედა ფუქსმა და გამოუცხადა, რომ ოქმა უნდა შეადგენიათ. თა. ფელ- ლანდაშვილმა გამოცხადა ფუბონას შეადგენ ქალაქი და შეკვეთა: „მე- ნებას არ მოგვეთ, რომ ოქმა შეად- გენიათ“. ოქმის სასამართლომ თა. ფელანდაშვილს ორას თეთ დახატა- ბი ვახუტის შეკვეთა.

* გარ. იტ. ფორ. - სწერს: პირველ პარალელს ქუჩაზე № 2, სხობრის ორი საკოდევი ადამიანი, ორივე სულით- ვიღღმყოფი კოლ-ქმარის საქანაშობი, კმარი ანარია საქანაშობი ამას წინად პოლიკოდევი მახუტებდა. ახლის წლის წინად სიარდის წინაშე დეტო, რის გამო სახალხოებთან დაიხოვს. ამავე დროს ავად გახდა იმის კოდევი. ეხლა კოლ- ქმარნი ორივე გიფეი არიან და ათს რა- მუს სხადან. საქანაშობის ძეგნება, თი- თვის ვინე სავდის, მათი დახატობა უნდა. ამის შიშით სახლში არიან ჩაკე- ტული და გართო არ ვაბოლიან. ათსნი ერთხელ გართო გამოვარდებან ხალხს, მი- რიან მუხობდებან, იმით ახალაფეშა, თქვე- გვედენი, გვეხელებთ და ათს უწამო- ვას სხადან. საკრევილი ის არის, რომ ადგილობრივმა ბოქალმა კარად იცის ყველა ეს არაფერ ზომის მიღება- კი არა სცილობს. საჭირია საქანაშობის საავადმყოფოში მთავანოს.

ან. ღარიბ ფალაშას ბარდაცემა- ლეის ბავი.

24 იანვარს ვახუტმა მოგვიტანა ფრიად სამწუხარო ამბავი—ან. ღარი- რია ფალაშა გარდაიცვალა. ჯერ საზოგადოდ სიკვდილი სამწუხარო და სახალხოა, ნამეტნავად ისეთის ად- მინისა, როგორც იყო ეს პატრიო- ტის ქართველი ქალი. როგორც ვა- ნსენებულის ნაქნობანი უწყიან, ან. ფალაშას არ მიუღია ვერც წოდე- ბული განათლება, ის იყო ძველ- ბურად საღმრთო წერილისა და აწე- ფის-ტყაოსანზედ შენაურულად აღ- შრილი, მაგრამ დაუღალავის შრო- მით, ცნობის მოყვარეობით, წიკე- ბის საშუალებით მან შეიძინა ის, რისი შესწავლის საშუალება არ ჰქო- ნდა სიყაფურეში და ბევრად გა- დაბავრდა ზოგიერთი ჩვენ ქართველ განათლებულთა.

კლმით, სიტყვით, თუ საქმით გა- რეგულური სცილობდა სარგე- სობა მოეტანა ქართველ საზოგა- დოებისათვის და, ბევრ არ არის, უმდგეში უფრო გამოიჩინა დიფულს უღმრთველი სიკვილი რომ ყველა იმის კეთილი მისწრაფება არ მისე- ზო. ან. ფალაშა ერთნაირად მო- ვლედ ჰრატდა თავის თავს საზო- გადოებისა და ოჯახის წინაშე. გან- სვენებულად ერთგული მეუღლე იყო, შვილების მოყვარული დედა და ფხი- ზელი დისახლისი.

ფრიად საწყენია ამისთანა კეთილი- სი, პატრონისა და მშრომლის წყე- რის დაკრავა ქუთათურ საზოგა- დოებისათვის... საუკუნოდ იყოს

ხსენება შენი, პატრიონი ქართველი დედა!

ნინო ჩხეიძე

წარილი ბერიდან

თითქმის კიდევ დაგვიფრდა რო- დის იყო გორის საბჭოს ხმოსნების არჩევნები და ჯერაც არიან იცის, რა მოუვლიდა ამ არჩევნებს. მის შემ- დგა ვგონებ, მეოთხე თვე გადის და ქალაქი ისევ ძველი ხმოსნები და ვა- მგებთა მპატრონობენ. უთუოდ იგი- თხათა, რატომ არის ეს ასე? ამის მი- ზეში ის ვახუთი, რომ ამ არჩევანე- ზმა ბევრს გული დასწყვიტა და ამი- ტობა განსაჩივრეს იგი და ახლი არჩევანები თხოვეს. მე ვინ ვანა საჩივრო ეს არჩევანები? ნამდვილი არ ვიცი, მაგრამ სიბრალტენ არ არის მოკლებული ის ხმა, რომელიც ამ ემდე დადის აქ ამ საჩივრის შესა- ხებ ამ ბოქმს, ვითარც არჩევნები გა- რისაჩივრებისთ ეხლანდელ ქალაქის მამასახლისის რომბრებს, რადგანაც ეს პარტიკული ქალაქის მამა ახალ ხმოსნთა რიცხვში არ მოკვე- ადგილი შესაძლებელია, ეს ასეც იყოს, რადგანაც მას კარგა ბლომა- თა ჰყავს მომხრეები, რომელნიც ძლიერ არიან მოწოდებულნი ის იცემ ამ ადგილზედ დარჩეს. განსა- ხებენ ქეშეარე მისეხად იმის ასა- ხელებენ, რომ ხმოსნებელ ოთხი სო- ზის მეტე არ იქმნა არჩეული. ეს ხმები ქეშეარეებისათან ახლის უნდა იცეეს, რადგან აქაურ სომხებს გორ- ითაინი საკუთარ ქალაქად მიანიათ და, რასაკვირველია, თითონვე სურ- დენ მისი პატრონობა.

ასე თუ იცე, ჩვენი ქალაქი უპა- ტრონობა-კი არის ამ ემდე და არ ვიცი, როგორ იქმნა ჩვენი საქმე- უკანასკნელ ოთხის წინა განმეგობა- ბაშიც ძლიეს გაუძლო გორმა ეხ- ლანდელს გამეგობას; ეხლა ზეკოურ მანათსავით მოველოთ საბჭოს და ვეგეგობის განხლებებს, მაგრამ, რო- გორც ხედავთ, ჯერ არა გვეშველა რა. ეხლანდელი მამასახლისი იმდენად სა- ყველიყო კაცია აქაურ მეკიდრ- თა მომეტებულ ნაწილისთვის, რომ ყუთის დაღმაც ვერ ვაგვედა. რად- გან დარწმუნებული იყო, გააშვებ- დნენ.

გაუმართლებია იმედი, თუ არა ბნ- გული მამაროეს, ეხლანდელს მამა- სახლის, ე. ი. მთავრობა უკანონოდ სცნობს, თუ არა უფრედებს არ- ჩევნებს, არ ვიცი, მაგრამ ის-კი ნი- მდელია, რომ ეს ვუხეტიანი დამი- სი მოხრეები, რომელნიც ამ ემდე მათთან ერთად ქალაქ მპატრონობენ, ყოველ თვე იღებენ ჯამაგირს ქალა- ქის კასილდან და კეთდება იმე თუ არა, ეს ყველამ კარგად იცის. ერთი სიტყვით, ეხლანდელი ჩვე- ნი ქალაქის უპატრონობა იმის შე- დგია, რომ გორვეგმა არ დაფასეს, პატრიე არა სცეს ეხლანდელ ქალაქის მამასახლისს და ისიც სარგებლობს ამ და- უფასებლობით. გარემოება ყვე- ლის აკვირებს აქ და არ იცინა, დიდნას გასტანს ასეთი მდგომარეო- ბა, თუ მალე მოედება ბოლო.

წარილი სოხუმ-ღაბან

17 იანვარი

გასული წელიწადი ჩვენთვის, სო- ხუმის ოლქის მცხოვრებთათვის, შე-

სანიშნავი იმით, რომ ამ წელს ჩვენს ცხოვრების ერთი უსამწიფო- სი სენთაინი—ქურდობა ავახაკა „მე- კრებულა, ჯერ ხანითი თითქ- მის ამიოხებერო ქმნა. ამ წელიწად- მანაოლად დაგვანახა, რომ თუ გულ მოღვინდ მეკილა ადგილობ- რივი პოლიცია ვავახუ ქურდების აღაგვას, მათის საზოგადოების ბე- ნიერების შემასუსტებელ მოქმედების შეტევად ადვილად შესაძლებელი ყოფილა.

ასე თუ იცე, აფხაზეთის მკვიდრთ ერთის წლით არის მიანც შესიგენეს და ბოროტ კაცების უღმრთე ტუბილ ცხოვრებას მიეცნენ: დღეს აქაური მკვიდრი თავისუფლად და მოსვენებით არის: იმისი შიშე დეფიკია არა აქვს, რომ აი სავაჩემი ერთადერთი მარჩენალ- სი, პირუტყვის შევადგენოდა და ნა- ქარაღმს შევინერის აფხაზეთის ტუბეში. უწინ შეღამდებოდა თუ არა, პირუტყვის შევადგენოდა ბოსელ- ჯარების წინ მიელი ღამე ბუფეზუ- ლი უნდა ვეფერებინა, თუ არ უწე- რიდა თავისს მარჩენალ საქონელს საუყუნოდ მოპოვებოდა. ვისაც ეს არ შეუძლო, ვი იმის დღეს: ყოველ ცისმარე ღღეს სოფლებში ბატე- ვილა ერთი ვიე უმეღვდელი, ყვი- რილა-მხავილი ქარიგობლობა, მათი კრულვა წყურთელ ჰაერი იცხებო- დნენ. იმათი პატრონი და მშე- ლელი არ-ვინ იყო: სასოფ- ლო პოლიცია იმით არავითარ ყუ- რადღმას არ აძლევდა; არც სხვის ვისევე ცელაო იმითთვის. პირ-ბოთ, ყავარდონების უწყებობდნენ საქონ- ლის პატრონი: რატომ არ მომწყე- მსთო. მოიყვან ერთს მაგალითს: მათი საწყურს გრებს ერთად ერთი მისი მარჩენალი ძროხა მოპარეს; მიმართა ბოქალს და რა გამოიტა- ნა? ბოქალმა დაამწყვდია; რად მო- ვარეს, ან შე რა მომართო? დღეს კი ქურდობისა არა ისმის რა და ყოველი აფხაზი, ქურდ-ბა- ცისა გარდა, რასაკვირველია, ბელს იტოვებდა.

ამის მიზეზად კი დასავლეთ აფხა- ზეთში უნდა ჩაითვალოს გუდალანა ნაწილის ყოფილი უფროსი ბ-ნი ბე- სარიონ ჩიქოვანი, რომელმაც ანა დაიშურა რა ქურდებისა და ავახაკე- ბის ასალავად და კინაოდ თავისი თაიე უსწრია და საქმეს. მეთხვე- ლმა უწიე უწყის, რომ ბ-ნი ჩიქო- ვანი გასულ ზაფხულში ვილც ბოროტ- მომქმედისაგან მძიმედ დაჭრილი იქმნა. მეორე არა ნაკლებ მზნობის მქო- ნე და საშინელი მტერი ქურდ-ბა- ცისა ვახლეთ საუერზაყაროს დროებით მმართველი ბ-ნი ლისე- ვანი, რომელმაც მოსლისთანავე სა- მურზაყანოში ქურდობა მოსპო და ეხლა ხალხს ნელ-ნელა აჩვენეს სა- ზოვად, საერთო მშობლის, მავალი- თად, გზების გაყვანის და სხვა.

ვისურვოთ, მკითხველო, რომ ეს მუდგომება არ დარღვეულიყოს აფ- ხაზეთში და ხალხს მიეცეს საშუალება, —უშობრად, გულად-დებობი, დარწმუ- ნებით, რომ მისი დღევანდელი ნა- მაგარი ხვალ სხვის ქონების მტე- რელების საკუთრება, უწინაო სა- კუთრება არ ვახდება,—თავისის სა- ქმების კეთების!

წარილი მ. ირავიდან

(ლორბატი)

ეს პატარა, მაგრამ კობტა ქალა- ქი, რომელსაც ძველებური სახელი ლორბატი იუწევად შეუცვალეს, ძველადვე წოდებული იყო სტუდენ- ტთა ქალაქად. ამ პატარა ქა- ლაქში ორი უმაღლესი სა- სწავლებელია: უნივერსიტეტი, რომელშიც, ყველა ფაკულტეტებს გა- რდა, საღვთის მეტყველო ფაკულ- ტეტიც არის, რასაც სხვა რუსეთის უნივერსიტეტებში ვერსად ვნახავთ, და საბიოლოგი ინსტიტუტი. ამას გარდა, მთელი ქალაქი მოიფენილია სხვადასხვა ვეგირის საშუალო სასწა- ვლებლებში; ყოველს ქალაქად და ყოველს კუთხეში სასწავლებელ ან წიგნის მაღაზიას ვხვდებით, რომე- ლთა სიმრავლე ვაკვირებთ და ვერ მიხედვარდობართ, თუ ამ პაწია ქალაქში ამოდენი სასწავლე- ბული სიიდან განდია. რასაკვირ- ველია, ეს ჩვენ ქართველთათვის ყო- ველთვის ვასაკვირველია, რადგანაც ერთად ერთს ჩვენს დედა-ქალაქში, არა თუ უმაღლესი სასწავლებელი, საქაბის საშუალო სასწავლებლებიც კი არა ვაგვს. აქ ყველგან იფან- დაზად გვეშლება, ოღონდაც თვლენ- ბი ვახლეთ, გონება ვანაჩივო უსწავლელი არ ვახდები. იმითმ არა იშვიათად ვეხვდებით ასეთს მა- გალითს, რომ დედა მახაურია, სტუ- დენტებს ხელზედ ეხსახებო, ტანი- სპიისს უწებდავს, საქმებს უწე- დებს და შვილიც სტუდენტე ჰყავს, უნივერსიტეტში მოსწავლე.

აქაური უნივერსიტეტი ძველდა- ნეე განთქმული იყო, რაოც თუ რუსეთში, ვეროპაწია-კი და მრ- ვალს უნივერსიტეტს უგზავნიდა სხვა- დასხვა უნივერსიტეტები. დარსები- დან სამასს პროფესორზედ მეტი ვა- მოსულა ამ უნივერსიტეტიდან და ამხელ კიდევ უფრო მეტი დღეს- წეც და მასწავლებელი მოსლისისა- სწავლებლისა. ესრედ მარწყანდა ეს უნივერსიტეტი და თავი მოქკონ- და მთელს ვერპოის წინაშე. დღეს- ციას ვერპოის უნივერსიტეტი მამაქნაწავლნი პროფესორებად არი- ან. ამ უნივერსიტეტში მეგურებო- დნენ სწავლის დასამთავრებლად რუ- სეთის უნივერსიტეტებში სწავლა და- მთავრებულნი, რომ უფრო სისრუ- ლით შესწავლათ მეცნიერება უსწავლეთის ნაკლი, რის შესვებაც სხვა უნივერსიტეტს ვერ მიეცა მათ- თვის. მთავალს თვით რუსეთის უნი- ვერსიტეტებს მთავრობა ჰგზავნიდა აქ სახელმწიფო ხარჯით სწავლის გა- ნაგრძობად.

დღეს-კი... დღეს ეს უნივერსი- ტეტი ანოლილსა წარმოადგენს წა- სტულის დიდებისა და ვაწა-კი ყო- ველივე ვით მარწმანდით თოჯილი. ის სასწავლებელი, რომელიც ამ უქანს- კელ დროდის დამარტებულ ჰმანდა- ვებლობდა, მიწისათან გასწორდა თითქ- მის და ოვეცა. ვერც ერთი ვერმანე- ლი ამ წარსულს დიდების უნივერ- სიტეტისის ისე ვერ მოგვანდა, რომ ერთი არ ამოიბოხოს. მას მხოლოდ ერთი დღე-მალა შეტენიდა—ეს არის მნათობი ანატომი ოპერირი, რომე- ლიც დღესაც ვერმანულად კითხუ- ლობს ლექციებს და რომლის სახე- ლიც შორს არის განთქმული და არა მგანია, რომ ისეთი მჭურნალი და ექიმი იყოს ვინმე, რომ მისი სახელი

გარსა და სკვლავის, რადგან, როგორც ამ უკანასკნელ გამოკვლევებამ დაგვიჩვენა, ამ სუნს უფროსი სხვაობა, ნაკლებად ბანძობა უნდა.

გვიმე ბადრიძე

გასართობი

რა არის ზვენი სიტყვა?

რა არის ზვენი სიტყვა, თუ არ ქვიდო ღვინითა, თუ არ სუფთაზედ ყნწის კლა, დროს გატარება ღვინითა?!

თუ არ აღუდგენი დაკმულს, არ ვახსენებ კაზურს ღვინით, რომ შეხარბო შენს საყალო დაწვეს და დაიძინოსა?...

ამ აზრის გულსა დანერგეთ ვიდრე იდეთ არ-მშენის ღვინის, ვიდრე იდეთ ძალს დაწვერულს, რომელიც ვიწოდებ ღვინის სმას.

მიუკითხე მუცელს გზა ფარო, რომ ჩაიღოს ჩაიღო, და ჩაივი ვინც ვერ დალიოს თავზედ დაესხა ლაფია!

კაცის არის, ვინცა სვამს ღვინის ამგნას, კებბო, მის მხოლოდ ღვარს არს ყველი, მით მხარე და შეწყნებულა... ზაქე.

დეკემბერი

29 იანვარი.

პიტიპიტები. გამოქვეყნებულ იქნა უმაღლესი ბრძანება 1899 წლის დეკემბრის წლის ვალთა ოთხფეხა საქონლის ნორმალურ დავისების შესახებ გარდასახვისა % ასაკობად და დასაჯილოდებულ იმითა, ვისაც კირიან საქონელს დაუბოკენ.

სტოპოლი. ცნობილია პროფესორმა ნოტარსტრამა წინადადება მისიკა შეცვლის მთავრობას, რომ 1899 წლის ზაფხულს გაგზავნილი იქნას აღმოსავლეთ გრენლანდიაში ექვტილიცა. ექვტილიცა უნდა ექვტის ანდრე და იმავე დროს დასაყენებელიცა გამოკვლევებაც მოახდინოს. ექვტილიცა უნდა შესდგეს 25 კაციდან, მათ შორის 4 მეცნიერი იქნება, დასაყენებელიცა ექვტილიცა 4 თვეს. ამ საქმეს დასჯილება 70,000.

კრასნოი ხში. ვახეთი „ენისიე“ იუწყება: აქ ოქრის მდინის პატრონმა მონსტრატინმა მიიღო წერილი, რომელიცა სწერენ: 15 იანვარს ისპანენის ტუნგუზებმა აცნობეს, რომ 7 იანვარს, ენისის ოლქის პრიოსკიდან 150 ვერსის მანძილზედ, რდელსაც კომისია და მატას მთებს გადავიდოდით, ვნახეთ რადიფარულია მატერისიდან, გაკეთებული და თოკებ ჩამოკიდებულა, რომელიც შარსა ჰავებს და იქვე მახლობლად—სამის მკვდარის კაცის გვამი; ერთს თაკა აქვს გახეთქილი, იქვე ჰყარა სხვა დასხვა იარაღიც, რომელიც მნიშვნელობაც ზენ არ ვითოთ. ისპანენი საქმის გამოსკვეთვედ წავიდა, ჰეტიკობენ, რომ ანდრეს შარიოა?!

პომპანი. არეულობა, რომელიც პრინცი გამოიწვია მძათა დრავიდე-

ის მეკვლეობამ, უფრო გაძლიერდა იმ შემთხვევის გამო, რომელიც გუშინ საპოლიცია ბიუროში მოხდა. ბრიტანის ავიატორების რანდისა და ავიატორის მკვლელების დამოადრისა და შაშვარის მიერ (ესენი შენდგ სიკვდილით დასჯილი იქნენ) შემდგარ ავაზაობის დასის რამდენსამე წყურისათვის ჩვენება უნდა ჩამოერთმიათ. ამ დროს შაშვარის უნდრას-მა მძამ რევილდერი ესროლა პოლიციის უფროსს, მაგრამ ტყვია ვერ მოკვალა მძ. დრავიდეები და ამივე დროს ასხენა ვიდაც რანადი, რომელიც დააბრძობებულ იქნა.

პირები. აქ ამბავი მოვიდა, რომ ომანის სულთანმა დაპირდა საფრანგეთს, იჯარით მოეცემ მასკატის ნაპირზედ სადაჯარს ნახშირის დასაყუბალო. ინგლისს წინ აღუდგა ამ განზრახვასა.

30 იანვარი

პიტერბურგი. „გრაჟდანიის“ მეშვიდე ნომერში დაბეჭდილია თვეზედ აზრები სახელმწიფო საადრალ-მამულია ბანკის უწინდელ და ელანდელ მმართველითა შესახებ. ამის გამო შეივანა საქმეთა მინისტრმა მძანა ანკრძალის გრავდანიის კერძო განცხადების ბეჭდვა.

პარსი. დებუტატთა პალატა, მრავალი ხალხია. დიდი აღდევება. განსახილველად დანიშნულია პროექტი შესახებ იმისა, რომ დრეფტისის საქმე ჩამოერთვას სისხლის სამართლის პალატას. დიუბუმი მოითხოვა, ეს საქმე დასაჯილებლიც უნდა გადაწყდეს და პალატამაც უკმათით შეიწყნარა ეს თხოვნა. საქმის მომხსენებელმა რენკო-მორსონმა სთქვა, კომისიამ პროექტი უარ ჰყო იმიტომ, რომ ეს კანონი გამოიწვევს გარემოებით და რაიკ შესაძლებელი იქნება დაარსება სასამართლოებისა, რასაც ვარგებობა მოითხოვს, მაშინ ვერავინ იფიქრებს, რომ შიში რამ არ მოეწიოსო. ამ გვარ წინადადებას მუდამ გულსწყობა გამოუწვევია. პროექტის ძალით უნდა შეცვლილი იქნეს პალატის მიერ უმაღლესი საბჭო მანტრატორისა სამისამართლო საქმეში. ეს იმას ნიშნავს, რომ სახელმწიფოს უფლებებანი დაყოფილ უნდა იყოს. მასზედ გამოძიებამ დაამტკიცა სისხლის სამართლის პალატის მოხელეთა სრული პატიონება. თვით მთავრობამ აღიარა ესა. შეუძლებელია ამიტომ ჩამოვარდეთ მათ ის მოვალეობა, რომელსაც დირექტორად ასრულებენ. (ტაშის ცემა და ხმაურობა). პროექტი ხალხს არ დაამშვიდებს და მხოლოდ საქმეს დააგვიანებს. ეს პროექტი შედგება სისხლის სამართლის და საშიშვით. დასასრულ რენო ამბობს, რომ არც მომზედ ვარ დრეფტისის და არც უწინააღმდეგეთა; მაგრამ დრეფტისის სიმართლეს ვერ დაიფიქრებ ვიდრე განაწინ თვის ბოლოშია. მაგრამ იმ აზრისაკი ვარ, რომ ვითომ დაჯარის პატრონისკენის გამო მაგისტრატურა არ უნდა გავაუბატოროთო. (ტაშის ცემა)

ტრიუნაზე ავიდა როზი და დიუფო პროექტის დაცვა. ეს პროექტი კანონიც რომ იყოს, ვარგებით

წარმოდგენილი. საქმითა იმისი განხილვა, რადგანაც აქ საქმე ქვეყნის დაცვაზე დასაჯილებული და რადგანაც ამით ბოლო მოეღება ავიტაციებს. (ტენტრში ტაშის ცემა). ლენბრე ამბობს, რომ პროექტი კანონი არ არის, ვარგებით გამოწვეული, და არც დიტატურაა, რადგანაც ამ პროექტის ძალით არ ინიშნება მოსამართლენი, რომელნიც არ ეკუთვნის მისიკრატურას. პროექტს სხვანაირად აქვს ბოლო მოუღოს ავიტაციას, რომელიც ვერ აღიღებებს. პროექტი გამოიხატავს ვერს სურვილისა. (ტაშის ცემა და წინააღმდეგობის ხმა). მთავრობა დაწვეულებულია, რომ საფრანგეთის უმაღლესი ინტერესები მოითხოვდნ პროექტის წარდგენას, ვითარცა სიმართლის გამოიხატველს. (კიდევ ხმაურობა და ტაშის ცემა).

ტრიუნაზე ავიდა მილიტარი და ამბობს, რომ მასზედ არავინ მოუწონა და უჩვენოს პალატა, როგორ უნდა მოიქცეს იგი. პროექტი ვერ იმისის ახალ მოსამართლეთ განკიცხვისაგან. პროექტი მხოლოდ კიდევ დიდს დროს მისცემს ავიტაციას. საკმარისა შევხედოთ იმით, ვინც ამ პროექტს იცავს, რომ რესპუბლიკელობა შეივანა თვითნაი მოვლეთა. (დიდი აღდევება). ტრიუნაზე ავიდა დიუბუმი. დიუბუმი განცხადება, რომ მთელი მთავრობა პასუხისმგებელია ამ პროექტისა. რესპუბლიკელებს შეუძლიან დამშვიდებულებული შეიწყნარონ ეს პროექტი. რესპუბლიკის არც ერთი პრინციპი ამით არავინ არ დაჰკარავს. მთავრობამ ხელ შეიკრებ განხილვის საქმე საიურდილო ნიდავზე დანიხა და ყოველსავე საშუალებების მიმართა, რომ პროექტი ამ ვითარებაში დარჩენილიყო. მთავრობამ დაამტკიცა თავისი პატივის ცემა მართლმსაჯულებისადმი, ვარდასცა-რა იმის სიადღეული „dossier“. მთავრობა თანამოზიარე კი არა, მსხვერპლი არის გადასწავლის მოწინააღმდეგეთა. მაგრამ საქმის ვარგებობა შეიცვალა. საზოგადოებამ აღდრეობა ექვიანობამ და ტრტინივამ შეგვანძობა, ვითუ საშოლო განჩინებას საქმითა და შესავარი ძალა არ დაურჩისო. (ტაშის ცემა). საქმისა, საზოგადოებას სრულის ნდობით მოეპყროს საქმის ხელმოკრუდ განხლვას. მთავრობას მხედველობაში უნდა მივიღო მსაჯულთა აზრი, რომელთაც გამოძიება ჰქონდა მინდობილი. ისინი აცხადებენ, რომ ქუჩის აჯალ-მავალი სისამართლომინდაც მიადწიო, მოსამართლეთა ვერ ამორადენ ქუჩის მხედვარებს ზეგავლენასო. (ტაშის ცემა) იმისი და წინააღმდეგი ხმაურობაა). დიუბუმი უარსა ჰყოფს, რომ წარმოდგენილი კანონი შემთხვევითია, რევილიტივიანური, დიტატორული. განსაკუთრებულ საქმეს განსაკუთრებით ხსიათი აქვს, რომელმაც ჩვენ შორის გამოიწვია საუცხოვო განხეთქილება, რომ წინდა დაწვეულებულმა—მხედრობა და მართლმსაჯულებმა ერთი მეორის წინააღმდეგ აიხმედრა, მივიღს ვერობაში პოლემიკა ისტება, რომლის ხმაურობა ტკივნის იწვევს ჩვენს გულშიო. (ტაშის ცემა). დიუბუმი დაამთავრა თავისი სიტყვა შემდეგის სიტყვებით: „ჩვენა ვერწამ“, რომ პროექტი დამშვიდებს ყველას და დრეფტისის საქმის დასრულებას შეუძლებელია ჰყოფს. ამით ჩვენ დიდს სასამართლოს ვიწვევთ ცეფანსა“. (გაცხარებული ტაშის ცემა). პულტონი ავიდა ტრიუნაზედ. პულტონი პროექტის წინააღმდეგ დაპარაკობს, რომელიც არღვევს მართლმსაჯულების უფლებებს. ორატორი პტიკაციას გამოიძებს, რომელიც შეუვარცხებას აცენებს სისხლის სამართლის პალატას, და ამბობს, რომ ამ პროექტის შეწყნარება რესპუბლიკის დასის სიკვდილის თანასწორი იქნებაო. (ტაშის ცემა) უწყვერვალეს მემორცხენეთა ცემაზედ. საზოგადო კამათი დამთავრდა. პალატამ, 326 ხმით 206 წინააღმდეგ, დაადინა პროექტის ცალ-ცალკე მუხლების შესახებ კამათი არ გამოიხატოსო. მთელი პროექტი მიღებულ იქნა 332 ხმით 216 წინააღმდეგ, კრება დაიშალა.

პროექტი

პროექტი. სენ-ვერმის ბულვარზედ დრეფტისის შესახებ მორატორის მიერ დრეფტისის საქმის შესახებ საჯარო კითხვის შემდეგ, რამდენიმე დასი მანფესტანტთა ვაგუზთა სახელმწიფო მინისტრისაკენ მხოლოდობა. რამდენიმე შეტაკება მოხდა. რამდენიმე კაცი დაპატიმრეს.

შეიკრებულა

რედაქციამ მიიღო ბან აღმსანდრე სპეციალურსაგან ერთი თემანი მცხეთის ტარის განმანახლებელ კომიტეტისათვის გარდასცემდა და ხუთი პანეთი ეწვეულ მეფის ფონდის სასარგებლოდ.

მარილი რამდენიმის მიხარო

მადლობას ვუხდებ ბან ილენს ერასტის ძეს კვალს, რომელმაც კეთილ იმება და 1898 წელს საქმეწილო ფრანკო „ავაჯილი“ დაუკეთა ფონდის წმ. „ოლგას“ დედათა სკოლას.

ივერიის ფოსტა

- 8. შარბაძე. თქვენი ლექსი იმ ნინოს წაითხებ, ვისთვისაც დასწერეთ.
9. შ-66. ლექსი არ დაბეჭდეთ.
10. კ-ლი. ი. ზ. 8-830ლს. არ დაბეჭდეთ.
11. ლ-და. პაპუას. არ დაბეჭდეთ.
12. რ-ს. არ დაბეჭდეთ.

განცხადებანი

დაიბეჭდა და გაიყიდა „წერაკით. გამავრ. საზოგადოების“ მაგრ გამოცემული საქმეწილო მოთხოვნანი გვატერინე გამოხილვისა. ფასი 30 კაპ.

მიიღება ხელის-მოწერა 1899 წლისათვის ორ კვირადე ვაგო-ცემათა ქართულს „მწყემსი“ სეპტემბრის ფასი: 12 თეთი „მწყემსი“ 3 მან. — „რუსული“ 3 მან. — „ორივე გამოცემა“ 6 მან. 6 თეთი „მწყემსი“ 2 მან. — „რუსული“ 2 მან. — „ორივე გამოცემა“ 3 მან. ვახუზე ხელის-მოწერა შეძლება როგორც კვირადე, აგრეთვე ქუთაისშიაგან. თბილისში წერაკითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების წინგის მალაზიაში, ბ. შოა ქუჩუაშვილთან. ფოთში—დეკანოზ მ. გრიგოლ მავროიანს; საჩხერეში—ყარამან ჩხეიძესთან; ახალციხეში—დეკანოზ დ. ხახუტაიანს; ახალციხეში—ზღაპირან მამა აბიტატაქ კლანდარიშვილთან. სოფლის მასწავლებელი და ლაზიკა ვახუზედი დეტოზობათ მივიღოს ღირს ორივე გამოცემა სამ მსენთად რედაქციას აქვს კონტრაქტი: ქუთაისში ხანანაშვილების სახელმწიფო ევარდლასი რედაქტორის საკუთარ სახლებში.

გარეშე მცხოვრებთ ეურნალის და აგრე შეუძლიან ამ დარსი: Вь Квирилы, вь редакцію газеты журна „МЦКЕМСИ“ и „ПАСТЫРЬ“ მომავალი წლის ხელის მოწყურათვის დაწინაშედა საჩუქრად ხახულის ღვთისმშობლის სახელმწიფო ფოტოგრაფიული ნახატი და ჩვენს მოდგაწის პატონის ჭაპაპის სურათი.

ბრესტლის ქალაქზე დაბეჭდილი. სეპთა დანიშნულ საჩუქრებს სეპთის მომწერნი მიიღებენ ფულის შეპიტონისათხავე.

წერაკითხვის გამავრ. საზოგადოების წინგის მალაზიაში (Дворц. ул. Д. Т. Д. № 101) ისყიდება იაფად

სიადესისწავლოდ ბავშვებისათვის სახუქრად გრ. ტატიშვილის მიერ გამოკეთებულ სახეწილო სურათებიანი წიგნები:

- 1, ხუშარა სპალოები . 10 კ.
2, გელბი 10 კ.
3, კეთილი ძალღი . 10 კ.

იქვე იყიდება კანაზედ სეპთა ანბანი 40 კაპ. და ჩართული (გლობო, სეკერი) ანბანი 1 ლ. (—5.—8)

1899 წლისათვის მიიღება ხელის-მოწერა

„ცნობის ფურცელზე“

ფასი წლიურად 6 მან., ნახევარის წლით 4 მან., ერთის თეთრი 60 კაპ.

აღრესი: Тифлис, Дворцовая ул. Д. Дворниства, редакція газеты „ЦНОБИСЬ ПУРЦЕЛИ“.